

บทความวิชาการ

การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์วิชาภาษาอังกฤษอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สิริวรรณ ฉันทนะสานนท์

บทนำ

คุณธรรมจริยธรรม เป็นความประพฤติ การปฏิบัติจนเป็นปกติวิสัยของบุคคล เป็นเครื่องมือที่ช่วยชี้นำแนวทางในการดำเนินชีวิตให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และเปรียบเสมือนกฎเกณฑ์ป้องกันไม่ให้อิสระเกิดความวุ่นวาย ซึ่งบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมนั้นต้องได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและสถานศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา - 19 ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ สีลม ที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดการต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่าย เทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล รูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี

ถึงแม้ว่าอยู่ในภาวะวิถีชีวิตแบบใหม่ การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ยังต้องสำคัญในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตลอดไป ผู้สอนได้รับหน้าที่ให้มาสอนในรายวิชาการงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในช่วงโควิด - 19 เห็นควรมีบทสรุปที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในการให้นักเรียนตระหนักถึง คุณธรรมจริยธรรม อันเกิดจากเนื้อหาบทเรียนผ่านการสอนออนไลน์ในทุกครั้ง

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์รายวิชาการงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมสรุปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้ คือ

1. ผู้สอน เป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อหา องค์ความรู้ต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา ทำให้การเรียนออนไลน์บรรลุเป้าหมาย โดยเป็นทั้งผู้ให้คำแนะนำ (Guide) พี่เลี้ยง (Mentor) เป็นผู้ฝึก (Coach) อำนวยความสะดวก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้
2. ผู้เรียน เป็นผู้รับเนื้อหาองค์ความรู้จากผู้สอน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีความพร้อมในด้านการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ สามารถสืบค้น วิเคราะห์ข้อมูล ประเมินเนื้อหา โดยใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเกี่ยวกับ ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ เช่น ศึกษาขอบเขตของเนื้อหาก่อนเรียน เตรียมระบบ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้พร้อมใช้งาน การเตรียมสถานที่สำหรับการเรียนรู้ให้เหมาะสม เป็นต้น

3. เนื้อหา เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการวางแผนการสอน จัดลำดับ ขั้นตอนในการนำเสนอ เนื้อหาควรมีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย และผู้เรียนสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้ภายหลังจา การเรียนออนไลน์

4. สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ใช้สื่อผสมหลากหลาย เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เลือกสื่อให้เหมาะสม เช่น ขนาดตัวหนังสือ สี ความคมชัดของภาพ ความถูกต้องของข้อมูล เป็นต้น

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการออกแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนบรรลุตามหัวข้อ วัตถุประสงค์ เนื้อหา ฯลฯ โดยอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ระบบการติดต่อสื่อสาร มีส่วนสำคัญทำให้การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ประสบความสำเร็จได้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่ 1) การสื่อสารทางเดียว (One – way Communication) เช่น วิดีโอ ภาพนิ่ง ฯลฯ โดยไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน 2) การสื่อสารสองทาง (Two – way Communication) เป็นการ ถ่ายทอดเนื้อหาผ่านสื่อการสอน เช่น Zoom Meeting Google Class Room เป็นต้น ซึ่งทางโรงเรียนได้เลือกใช้ทั้ง สองแบบ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาของการเรียนได้เพิ่มมากขึ้น

7. ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นช่องทางอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอนมีความราบรื่น ประกอบด้วย ระบบเครือข่ายภายในโรงเรียน ระบบเครือข่ายภายนอกโรงเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้เครือข่าย อินเทอร์เน็ตสำหรับการเข้าเรียนออนไลน์ได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างไรก็ตามอาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความพร้อมของนักเรียนใน เรื่องการเตรียมอุปกรณ์เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

8. การวัดและประเมินผล จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งควรมี ความหลากหลาย เพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียนให้สอดคล้องตามสภาพจริงของนักเรียนทุก ๆ คน จึงต้องมีการ ปรับเปลี่ยน ทั้งเกณฑ์ในการประเมิน รูปแบบการประเมิน เพื่อให้สะท้อนความรู้จากตัวนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม หัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ คือ ผู้เรียนสามารถที่จะนำความรู้ไปต่อยอดองค์ความรู้ที่ตนเองมีกับองค์ความรู้ใหม่ และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ผู้สอนเห็นความสำคัญในการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมทุกครั้งที่มีการเรียนการสอน ซึ่งถือเป็นการปูพื้นฐานที่ถูกต้อง กระตุ้นและตอกย้ำนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง จัดในช่วงสั้น ๆ และทำอย่างสม่ำเสมอ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียนในรายวิชาการงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตัวอย่างดังเป็นไปตามตาราง ดังนี้

ตารางการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อหาวิชากรงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เนื้อหาวิชา	คุณธรรมที่สอดแทรก	สื่อออนไลน์ที่ใช้
งานบ้าน	หน้าที่งานบ้านของนักเรียนที่ควรทำ	PowerPoint
งานบ้าน เครื่องใช้ไฟฟ้า	การประหยัดและรู้คุณค่าของสิ่งของ	PowerPoint
อาหารและโภชนาการ	การดูแลรักษาสุขภาพของคนในครอบครัว	วิดีโอ (คัดข่าวดี)
การจัดอาหารให้สมาชิกในครอบครัว	การจัดอาหารให้เหมาะสมกับวัย	PowerPoint
การจัดตกแต่งอาหารและเครื่องดื่ม	การรู้จักประยุกต์ การทดแทน	วิดีโอ (ศิลปะบนจานอาหาร)
การเลี้ยงปลาสวยงาม	การเห็นคุณค่าของสัตว์เลี้ยง(สิ่งมีชีวิต)	วิดีโอ (การเลี้ยงปลาสวยงาม)
ประโยชน์ของการเลี้ยงปลาสวยงาม	ความรับผิดชอบในหน้าที่	https://youtu.be/5-lKrNkgqSM
งานธุรกิจ	การสร้างวินัยทางการเงิน	PowerPoint (เลี้ยงลูก 1 คน ค่าใช้จ่ายเท่าไร)
เอกสารทางการเงิน	ความละเอียดรอบคอบ	PowerPoint
งานประดิษฐ์งานอาชีพ	การรู้จักสำรวจตนเอง	แบบทดสอบ
เจตคติที่มีต่อวิชาชีพ	การมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	วิดีโอ (อายุน้อยร้อยล้าน)

จากประสบการณ์ของผู้สอน การเรียนการสอนแบบออนไลน์ จำเป็นต้องมีการออกแบบกิจกรรมทั้งก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังการสอน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งปรับบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล การปรับเปลี่ยนแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อเข้าสู่การเรียนการสอนแบบออนไลน์ ผู้สอนจะกระตุ้นและดึงดูดให้ผู้เรียนสนใจ การเรียนเพิ่มขึ้น โดยการแจ้งวัตถุประสงค์การเรียน เนื้อหาการเรียน มีการทบทวนความรู้เดิม และเตรียมความพร้อม สำหรับการเรียนในเนื้อหาปัจจุบัน มีการสรุปทบทวน และเสนอแนะอื่น ๆ ก่อนการจบหัวข้อการเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ สำหรับการสอนในครั้งถัดไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ก่อนจบบทเรียนในทุกครั้งของการเรียนการสอน ผู้สอนจะสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ผ่านสื่ออันเนื่องมาจาก เนื้อหาวิชาในคาบเรียนนั้น ๆ และสรุปชี้แจงแนะนำให้นักเรียนทราบถึงคุณธรรมที่นักเรียนควรทำหลังจากการเรียนรู้แล้ว ผู้สอนมีความเชื่อว่า ในการจัดการเรียนการสอนไม่ว่าจะใช้รูปแบบวิธีการสอนเช่นใด นอกเหนือจากการสอนเนื้อหาสาระ วิชาต่าง ๆ ให้นักเรียนแล้ว หน้าที่อีกอย่างหนึ่งของครูก็คือ การอบรม สั่งสอนคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ ให้นักเรียน ครูสามารถสอนได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยเฉพาะในขณะที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระ เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึง การมีคุณค่าของความเป็นคน ส่งเสริมให้นักเรียน เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นบุคคลอันเป็นที่รักของคนในสังคม ส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขอย่างถาวร

เอกสารอ้างอิง

วิทยา วาโย , อภิรดี เจริญกุล , ฉัตรสุดา กานกายนต์ , จรรยา คนใหญ่. (2563) การเรียนการสอนแบบออนไลน์

ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID -19 แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสาร

ศุนย์อนามัยที่ 9 ปีที่ 14 ฉบับที่ 34 พฤษภาคม - สิงหาคม 2563

มุกิตา จินอิม และวิชัย เสวกงาม. (2562). แนวทางการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนของ

ครูมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม.

Oservice. Skru. Ac.th เทคนิคการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั้นเรียน

[www.tatc.ac.th/files/09011219198805 – 09070212123355 . doc](http://www.tatc.ac.th/files/09011219198805-09070212123355.doc). การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม